



ENOTNA STALIŠČA POGAJALSKIH SKUPIN DELODAJALCEV IN DELOJEMALCEV ZA SESTAVO KOLEKTIVNE POGODBE DEJAVNOSTI TRGOVINE SLOVENIJE (KPPTS) V ZVEZI Z IZVAJANJEM NOVE KOLEKTIVNE POGODBE DEJAVNOSTI TRGOVINE SLOVENIJE (Ur. I. RS, št. 52/18)

Opomba: izraz praznik v tem besedilu je skupni izraz za praznike, ki so z zakonom določeni kot dela prosti dnevi in za dneve, ki so z zakonom določeni kot dela prosti dnevi

1. VAROVANE KATEGORIJE - DELO NA NEDELJE IN PRAZNIKE

KPPTS v 41. členu določa, da delodajalec ne sme naložiti dela na nedelje in praznike:

- delavcu, ki skrbi za otroka do treh let starosti. Takšno delo se delavcu lahko omogoči na podlagi njegove izrecne pisne pobude, ki jo delavec lahko kadarkoli prekliče;
- delavki, v času nosečnosti in še eno leto po porodu, oziroma ves čas, ko doji otroka,
- enemu od delavcev – staršev, ki ima hudo bolnega otroka ali otroka s telesno ali duševno prizadetostjo, in ki živi sam z otrokom in skrbi za njegovo vzgojo in varstvo.

Prvo alinejo prejšnjega odstavka je potrebno razlagati tako, da je t.i. varovana kategorija delavec posameznik, mati ali oče, do trenutka, ko otrok dopolni tri leta starosti (z nastopom 3. rojstnega dne otroka dalje ni več varovana kategorija). Ta prepoved pa ni absolutna, saj delavec lahko poda pobudo za delo na te dni, ki pa jo lahko v vsakem trenutku prekliče.

Drugo alinejo prvega odstavka je potrebno razlagati tako, da je delavka varovana kategorija v času nosečnosti in najmanj eno leto po porodu, v kolikor pa otroka doji več kot eno leto pa vse do konca dojenja, kar dokazuje z ustreznim zdravniškim potrdilom. Prepoved razporeditve takšne delavke na delo na nedelje in praznike je absolutna – delavka ne more dati pobude za delo na te dni.

Tretjo alinejo prvega odstavka je potrebno razlagati tako, da je varovana kategorija eden od staršev, ki ima hudo bolnega otroka ali otroka s telesno ali duševno prizadetostjo in starš, ki živi sam s takšnim otrokom, in sicer vse do trenutka, ko otrok dopolni 18 let starosti (do trenutka polnoletnosti). Prepoved razporeditve takšnega delavca na delo na nedelje in praznike je absolutna – delavec ne more dati pobude za delo na te dni.

2. ALI ŠTEVILO NEDELJ VELJA ZA KOLEDARSKO LETO ALI ZA POSLOVNO LETO, ČE JE TO DRUGAČNO?

KPPTS v 25. členu določa, da delodajalec pred začetkom koledarskega oziroma poslovnega leta določi letni raspored delovnega časa in o tem obvesti delavce in sindikate pri delodajalcu, vsaj 15 dni pred začetkom leta (opomba: koledarskega ali poslovnega). Ob dejstvu, da se spremenjena ureditev nedeljskega dela uporablja od 1. 9. 2018 je potrebno pri delodajalcih, ki imajo letni raspored delovnega časa vezan na poslovno leto, ki ni enako koledarskemu letu, upoštevati sorazmernost glede maksimalnega števila dni nedeljskega dela.

3. DELO NA NEDELJE

Skladno z 42. členom KPPTS mora delodajalec za delavce, za katere ne veljajo omejitve ali prepoved iz prvega odstavka 41. člena, z letnim rasporedom delovnega časa določiti takšen raspored delovnega časa, da delavec ne bo razporejen na delovno obveznost več kot na dve nedelji v mesecu, vendar ne več kot dvajset nedelj v letu. Ker se kolektivna pogodba ne določa drugače, velja, da se omejitev 20 nedelj upošteva že v letu 2018.



Poudarek KPPTS je torej na omejevanju delodajalca, ki delavca ne sme razporediti na več kot 2 nedelji v mesecu in ne na več kot 20 nedelj v letu.

V kolikor se delavec zaposli ali mu preneha pogodba o zaposlitvi pri delodajalcu med koledarskim letom, se delavec lahko razporedi na delo na sorazmerno število nedelj glede na to, koliko mesecev je zaposlen pri delodajalcu. Če se delavec zaposli do 15. v mesecu se za preračun upošteva, da je zaposlen cel mesec, v kolikor pa se delavec zaposli od vključno 15. v mesecu pa se za preračun upošteva, da v tem mesecu ni bil zaposlen. V nobenem primeru pa delavec ne sme biti razporejen na delo več kot dve nedelji v mesecu.

Število opravljenega dela na nedelje pri prejšnjem delodajalcu se ne všttevajo v dopustno število dni nedeljskega dela pri novem delodajalcu.

Primeri:

- Delavec se zaposli 14. 3. v koledarskem letu, kar pomeni, da bo v koledarskem letu zaposlen 10 mesecev. Izračun: $20 \text{ nedelj} : 12 \text{ mesecev} = 1,67 \text{ nedelj/mesec} \times 10 = 16,7$. Delodajalec lahko razporedi delavca na 16 nedelj v letu, vendar ne več kot na dve nedelji v mesecu.
- Delavec se zaposli 15. 3. v koledarskem letu, kar pomeni, da bo v koledarskem letu zaposlen 9 mesecev. Izračun: $20 \text{ nedelj} : 12 \text{ mesecev} = 1,67 \text{ nedelj/mesec} \times 9 = 15,03$. Ker KPPTS ne določa načina zaokroževanja, mora biti izračun v korist delavca. Delodajalec lahko razporedi delavca na 15 nedelj v letu, vendar ne na več, kot na dve nedelji v mesecu.

V kolikor se delavec zaposli med koledarskim mesecem, ga delodajalec ne glede na to, kdaj v mesecu se zaposli, razporedi na delo na dve nedelji v koledarskem mesecu.

4. OPRAVLJANJE DRUGE DEJAVNOSTI V PODJETJU, KI GA ZAVEZUJE KPPTS

Ne glede na spremljajoče dejavnosti (npr. gostinska dejavnost), ki jih opravlja delodajalec, ki ga zavezuje KPPTS, se učinki le-te raztezajo na vse delavce zaposlene pri tem delodajalcu.

5. SOČASNA ZAPOSILITEV PRI DVEH DELODAJALCIH, KI JIH ZAVEZUJE KPPTS

Delavec je sočasno zaposlen pri dveh delodajalcih za krajši delovni čas, pri čemer oba delodajalca zavezuje KPPTS. Ali lahko delavec pri vsakem izmed teh delodajalcev dela po 20 nedelj na leto, upošteva omejitev dveh nedelj na mesec?

KPPTS določa omejitve za delodajalca. Vsak od obeh delodajalcev lahko razporedi delavca na 2 nedelji v mesecu oziroma 20 nedelj v letu, skladno z obsegom delovnega časa, za katerega je sklenjena pogodba o zaposlitvi.

6. TRGOVSKI CENTRI

Najemodajalca trgovskega centra, v kolikor ne opravlja trgovske dejavnosti, kot je opredeljena s stvarno veljavnostjo, ne zavezuje KPPTS.

Odnos med najemodajalcem in najemnikom je poslovni odnos, v katerega KPPTS ne posega.

Najemnike prostorov trgovskega centra, ki opravljajo trgovsko dejavnost, kot je opredeljena s stvarno veljavnostjo, KPPTS zavezuje.



7. IZJEME OD OMEJITEV ZA NOSILCA DEJAVNOSTI IN NJEGOVE DRUŽINSKE ČLANE

Skladno s prvim odstavkom 44. člena KPPTS omejitve iz 41., 42. in 43. člena KPPTS (nedelje in prazniki) ne veljajo za nosilca dejavnosti in njegove družinske člane, kot jih določa zakon, ki ureja delovna razmerja. Skladno z drugim odstavkom 26. člena Zakona o delovnih razmerjih (Ur. l. RS, št. 21/13, s spremembami in dopolnitvami) so družinski člani naslednji:

- zakonec oziroma oseba, ki je zadnji dve leti pred sklenitvijo pogodbe o zaposlitvi živel z delodajalcem v življenjski skupnosti, ki je po predpisih o zakonski zvezi in družinskih razmerjih v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo, oziroma partner v registrirani istospolni skupnosti (v nadaljnjem besedilu: zakonec ali zunajzakonski partner),
- otroci, posvojenci in otroci zakonca ali zunajzakonskega partnerja,
- starši – oče, mati, zakonec ali zunajzakonski partner starša, posvojitelj ter
- bratje in sestre.

Izjema ne velja za ostale zaposlene pri nosilcu dejavnosti.

8. KDO SE ŠTEJE ZA NOSILCA DEJAVNOSTI?

KPPTS v drugem odstavku 10. člena določa, da je nosilec dejavnosti fizična oseba, ki je kot lastnik vpisana v sodni (poslovni) register.

9. DELO ŠTUDENTOV PREKO NAPOTNICE IN UPOKOJENCEV

KPPTS ne omejuje dela študentov preko napotnice in dela upokojencev, ki poteka skladno z veljavno zakonodajo.

10. OSEBNA VELJAVNOST KPPTS ZA POSLOVODJE

Osebna veljavnost KPPTS zajema tudi delavce na delovnem mestu poslovodij prodajaln razen, če ima poslovodja položaj vodilnega delavca po 74. členu ZDR-1. V tem primeru zanj ne veljajo omejitve dela na nedelje in praznike, ohranja pa vse pravice do plačila za to delo.

Skladno s 74. členom ZDR-1 je vodilni delavec tisti delavec, ki vodi poslovno področje ali organizacijsko enoto pri delodajalcu in ima pooblastila za sklepanje pravnih poslov ali za samostojne kadrovske in organizacijske odločitve ali je na vodilno delo imenovan v skladu z zakonom ali aktom o ustanovitvi. Pri tem pa je potrebno opozoriti tudi na 157. člen ZDR-1, ki določa, da delodajalec in vodilni delavec v pogodbi o zaposlitvi drugače, ne glede na določbe zakona, uredita delovni čas, nočno delo, odmor ter dnevni in tedenski počitek.

Ljubljana, 24. september 2018

Pogajalski skupini delodajalcev in delojemalcev za sestavo KPPTS